

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

Zákazy, omezení a skladování POR

Podklady pro školení

Říjen 2012

Asociace
soukromého zemědělství ČR

Obsah

1. Úvod.....	3
2. Podmínky vyplývající ze zákona o rostlinolékařské péči	3
2.1 Evidence o použití POR.....	3
2.2 Použití přípravku v souladu s registrací.....	4
2.3 Odborně způsobilá osoba.....	10
2.4 Mechanizační prostředky	11
2.5 Použití POR ve skladech – hubení škodlivých organismů.....	11
2.6 Skladování přípravků	11
3. Ostatní legislativa	12
4. Možnosti využití Portálu farmáře	13
4.1 LPIS	13
4.2 Registr POR na Portálu farmáře	13
4.3 Registr POR v EPH.....	16

1. Úvod

Příručka se vztahuje na zemědělce **používající a skladující přípravky na ochranu rostlin** (dále jen „POR“ či „přípravky“), a to i tehdy, pokud jsou POR aplikovány na jejich pozemcích jinou osobu, se kterou na použití POR uzavřeli smlouvu.

Základní povinnosti osob používajících POR jsou obsaženy v **zákoně č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči**, a jeho prováděcích předpisech a patří k nim:

- vedení **evidence o použití POR**,
- používání pouze **schválených a registrovaných přípravků**,¹ a to **v rozsahu jejich registrace**,
- provádění aplikace POR pouze **odborně způsobilou osobou**,
- používání k aplikaci POR pouze **schválenou a registrovanou mechanizaci**,
- **skladování POR** předepsaným způsobem.

Výše uvedené podmínky jsou zároveň součástí **kontrol cross-compliance** (dále též „CC“) a jejich porušení tak může vést rovněž k možnému udělení sankce v dotacích na plochu. Jedná se o podmínky **SMR 9 (uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh)**, které se vztahují **na všechny žadatele o přímé platby i plošné dotace v rámci osy II Programu rozvoje venkova**. Pro **žadatele o dotace v rámci AEO** platí zároveň podmínky **SMR 8a (minimální požadavky pro použití POR v rámci AEO)**, jejichž porušení může znamenat **sankci pro dotace v rámci osy II programu rozvoje venkova** (tj. *AEO, LFA, Natura 2000 na z. p., dotace na zalesňování zemědělské půdy, Natura 2000 v lesích*).

Výše udělených sankcí je v rozsahu **1 %, 3 %** nebo **5 %** z celkové výše dotace, na kterou měl zemědělec nárok před porušením podmínek CC. Konkrétní výše sankce pak vychází z posuzovaného **rozsahu a závažnosti** porušení konkrétní podmínky.² V případě zjištění **opakovaného porušení** může být stanovená sankce **ztrojnásobena** či v krajním případě může dojít i úplnému **zamítnutí** dotací v daném roce. Takové situace jsou však výjimečné a zpravidla porušení výše uvedených směrnic vede k sankci v rozsahu 1–3 %.

2. Podmínky vyplývající ze zákona o rostlinolékařské péči

2.1 Evidence o použití POR

O použití POR je povinnost **vést evidenci**, a to **bezodkladně do druhého dne po aplikaci**, a uchovávat jí minimálně **3 roky**. V případě, že však zemědělec **byl nebo je žadatelem o dotace** u SZIF, může SRS při kontrole požadovat **předložení evidence za období delší** (až 10 let).³ Není předepsána striktní forma, ale pouze povinné údaje v evidenci. Evidenci lze vést elektronicky či papírově.

---

¹ Přípravky registruje Státní rostlinolékařská správa. Toto platí i pro souběžné dovozy u přípravků dovážených z jiných států.

² V některých případech je stanovena pevně, v některých případech odpovídá např. výměře, na které byly při používání přípravků podmínky porušeny, počtu přípravků apod.).

³ Blíže vysvětleno v příručce Kontrola podmíněnosti – Cross compliance, která je dostupná na stránkách www.eagri.cz (str. 91).

Podle přímo aplikovatelného předpisu ES⁴ je povinností v rámci evidence vést alespoň:

- Datum aplikace,
- Oblast použití (půdní blok/díl),
- Název přípravku,
- Aplikovanou dávku,
- Ošetřovanou (cílovou) plodinu,
- Účel aplikace (cílový škodlivý organismus).

2.2 Použití přípravku v souladu s registrací

Přípravek lze používat, pokud je registrován v ČR, a to **v souladu s podmínkami uvedenými na etiketě**. V zásadě lze rozlišit dvě oblasti, které se sledují:

1. Indikace použití přípravku

- ošetřovaná plodina nebo cílová plodina (např. herbicid po sklizni na orné půdě),
- škodlivý organismus či jiný účel použití,
- povolená aplikovaná dávka,
- případně další aplikační podmínky (doba použití, ochranná lhůta, maximální počet opakování, kombinace s jinými přípravky).

Všechny výše uvedené body jsou součástí podmínek CC a pro konkrétní přípravek lze příslušné informace vyhledat v registru přípravků. Zároveň musí být tyto informace uvedeny na obalu/etiketě příslušného přípravku. Zmíněné podmínky platí rovněž pro použití POR při moření osiva a hubení škůdců ve skladech.

2. Omezení použití hodnocenými údaji. Každý přípravek je hodnocen z hlediska:

- fyzikálně-chemických vlastností,
- vlivu na zdraví lidí,
- vlivu na životní prostředí obecně,
- **vlivu na vodní organismy** (SPe1, SPe2, SPe3, SPe4),
- vlivu na suchozemské obratlovce (SPe5, SPe6, SPe7),
- **vlivu na včely** (SPe8),
- vlivu na necílové členovce (SPe3),
- vlivu na půdní organismy (SPe1),
- vlivu na necílové rostliny (SPe3, SPe4),
- **ochrany vodních zdrojů** (SPe1, SPe2, OPVZ/PHO).

Tzv. SPe věty je nutné sledovat, neboť pouze nekonstatují toxicitu (jako např. R věty), ale konkrétně omezují/zakazují použití POR. **Větám SPe a omezení v OPVZ/PHO jsou věnovány dvě následující kapitoly (problematika vysvětlena dle stavu k říjnu 2012).**

---

⁴ Čl. 67 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 ze dne 21. října 2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh

Omezení použití POR vůči ŽP větami – Spe1 až Spe8

Věta	Znění věty	Příklad
SPe1	Za účelem ochrany [podzemní vody/půdních organismů] neaplikujte tento přípravek, jestliže obsahuje (uvést účinnou látku nebo skupinu účinných látek) vícekrát než (uvést četnost aplikací nebo určitou dobu aplikace).	Quiz (řepka) Za účelem ochrany podzemní vody neaplikujte tento přípravek nebo jiný, jestliže obsahuje účinnou látku metazachlor, vícekrát než jednou za tři roky na tomtéž pozemku.
SPe2	Za účelem ochrany [podzemní vody/ vodních organismů] přípravek neaplikujte na půdách (uvést zpřesňující údaje o druhu půdy nebo situaci).	Lentipur 500 FW (pšenice) Za účelem ochrany vodních organismů neaplikujte na svažitých pozemcích (více nebo rovno 3 ° svažitosti), jejichž okraje jsou vzdáleny od povrchových vod < 100 m. Milagro Extra OD (kukuřice) Za účelem ochrany vodních organismů přípravek neaplikujte na svažitých půdách a půdách s drenážemi.
SPe3	Za účelem ochrany [vodních organismů/ necílových členovců/necílových rostlin] snižte úlet dodržáním neošetřeného ochranného pásma ... m vzhledem k povrchové vodě.	Capalo (ječmen) Za účelem ochrany vodních organismů snižte úlet dodržáním neošetřeného ochranného pásma 18 m vzhledem k povrchové vodě. Clinic (řepka) Za účelem ochrany necílových rostlin dodržte neošetřené ochranné pásmo 5 m vzhledem k nezemědělské půdě.
SPe4	Z hlediska ochrany [vodních organismů/ necílových rostlin], přípravek neaplikujte na nepropustný povrch jako je asfalt, beton, dlážděný povrch [železniční trať] nebo v jiných případech, kdy hrozí vysoké riziko odplavení	Žádný přípravek s tímto omezením není v současné době registrován.
SPe5	Za účelem [ochrany ptáků/suchozemských obratlovců] přípravek zcela zapravte do půdy; zajistěte, aby přípravek byl na koncích výsevních nebo výsadbových řádků zcela zapraven do půdy.	Modesto (řepka) Za účelem ochrany ptáků přípravek zcela zapravte do půdy; zajistěte, aby přípravek byl na koncích výsevních nebo výsadbových řádků zcela zapraven do půdy.
SPe6	Za účelem [ochrany ptáků/suchozemských obratlovců] rozsypaný přípravek odstraňte.	Deter (obilniny) Za účelem ochrany ptáků rozsypané ošetřené osivo odstraňte.
SPe7	Neaplikujte v době hnízdění ptáků.	Žádný přípravek s tímto omezením není v současné době registrován.
SPe8	Nebezpečný pro včely/Zvlášť nebezpečný pro včely. Neaplikujte na kvetoucí rostliny a dřeviny s výskytem medovice v době, kdy včely létají. Lze aplikovat po ukončení denního letu včel, a to nejpozději do dvacáté třetí hodiny. Použití se řídí vyhláškou č. 327/2004 Sb. ⁵	Nurelle D (řepka) Zvlášť nebezpečný pro včely. Za účelem ochrany včel a jiných hmyzích opylovačů, neaplikovat na kvetoucí rostliny. Neaplikujte, jestliže se na pozemku vyskytují kvetoucí plevely. Použití se řídí vyhláškou 327/2004 Sb. Za účelem ochrany včel a jiných opylovačů aplikujte přípravek nejpozději 3 dny před kvetením, v době mimo letovou aktivitu včel. Úly musí být nejméně 5 dnů po aplikaci přípravku odvezeny nebo zakryty.

Tabulka č. 1 – SPE věty

⁵ Vyhláška č. 327/2004 Sb. byla zrušena předpisem 327/2012 Sb.

Mezi nejčastěji se vyskytující věty omezující zemědělské hospodaření spadají věty:

- SPe1 (podzemní vody),
- SPe2 (podzemní vody, vodní organismy),
- SPe3 (vodní organismy, necíloví členovci, necílové rostliny),
- SPe 5, 6 (ptáci, savci),
- SPe8 (včely).

Stěžejním předpisem, který doplňuje podmínky SPe vět je vyhláška č. 327/2012 Sb., která je účinná od 1. 11. 2012.

Ochrana podzemních vod – SPe1

- Věta SPe1 se přiřazuje POR na základě hodnocení rizik průniku do podzemních vod. Jedná se většinou o omezení počtu aplikací ve vztahu k účinné látce a víceletému období.
- Příklad znění věty SPe1 u přípravku Butisan Duo: *Za účelem ochrany podzemní vody neaplikujte tento přípravek nebo jiný, jestliže obsahuje účinnou látku metazachlor v celkové dávce vyšší než 1,0 kg úč.l./ha (jednorázově a/nebo v dělených dávkách) po dobu tří let na stejném pozemku.*
- Tato věta znamená, že *Butisan Duo* lze aplikovat v maximální povolené dávce odpovídající 1 kg metazachloru/ha na stejném pozemku pouze jednou za tři toky. Pokud se přípravek bude aplikovat v prvním roce v maximální povolené jednorázové aplikační dávce 1,0 kg metazachloru/ha, tak další dvě sezóny (= 2 roky) se na stejném pozemku nesmí aplikovat POR se stejnou účinnou látkou.⁶

Ochrana vodních organismů (podzemních vod) – SPe2

- Věta SPe2 se stanovuje kvůli riziku kontaminace splachem přípravku a může buď
  - **stanovovat ochrannou vzdálenost pro použití přípravku od povrchové vody na svažitých pozemcích nad 3 °** (např. Nurelle 10 metrů), nebo
  - **vyložit použití přípravku na svažitých pozemcích k vodě** (např. Brasan, Lentipur).
- Jestliže je u přípravku ve větě SPe2 vyloučena aplikace na svažitých pozemcích, omezuje to použití přípravku v rámci 100metrového pásu svažujícího se k povrchové vodě. **Pozemek, resp. ošetřovaná plocha vzdálená více jak 100 metrů od vody není větou SPe2 nijak omezena.**
- V rámci 100metrového pásu od vody je pak nezbytné vyloučit aplikaci daného přípravku na ošetřované ploše se sklonem nad 3 ° svažující se směrem k povrchové vodě, a to pokud ošetřovaná plocha není oddělena od vody alespoň 25m pásem se sklonitostí pod 3 °. Pokud oddělena je, nebo má pozemek nižší sklonitost než 3 °, přípravek použít lze.
- Za účelem snazší aplikace věty SPe2 bude v LPIS doplněno barevné rozlišení částí půdních bloků se sklonem nad, resp. pod 3 ° k povrchové vodě.
- Ochrannou vzdálenost SPe2 nelze redukovat pomocí nízkoúletových trysek.

---

⁶ Pokud je však POR aplikován v dávce nižší, než odpovídá 1 kg metazachloru/ha, pak se v průběhu tříletého období připouští dvě i více aplikací POR s účinnou látkou metazachlor za předpokladu, že součet aplikovaných dávek účinné látky nesmí během kteréhokoli tříletého intervalu na témže pozemku překročit celkové povolené množství (tj. 1 kg metazachloru/ha).

Ochrana vodních organismů (necílových členovců, necílových rostlin) – SPe3

- Věta SPe3 stanovuje ochrannou vzdálenost pro použití přípravku od vody. Vzdálenost okraje pozemku od vody je **brána od břehové čáry**. Omezení platí pro **povrchové trvalé vodní toky**, u dočasných vodních útvarů (v LPIS značeny přerušovanou modrou čarou) by mělo být omezení dodrženo v období, kdy se v toku vyskytuje voda.
- Konkrétní text věty SPe3 obsahuje **přesnou šíři pásma** (např. Brasan: „*Za účelem ochrany vodních organismů dodržte neošetřené ochranné pásmo 30 m vzhledem k povrchové vodě.*“).
- U některých přípravků může být v rámci věty SPe3 **povolena aplikace pouze s použitím nízkoúletových trysek** (např. Alert S: „*S ohledem na ochranu vodních organismů lze přípravek aplikovat pouze za použití nízkoúletových trysek. Při 90 % redukci úletu je třeba dodržet ochrannou vzdálenost 30 m.*“).
- Požadované ochranné vzdálenosti lze **zkrátit použitím vhodného protiúletového zařízení** (trysek). Základní pravidla, která zde platí, jsou:
  - Zařízení k aplikaci přípravků jsou rozdělena do 3 tříd podle procenta redukce úletu (**50 %**, **75 %** nebo **90 %**) – na což následně navazují možnosti zkrácení ochranných vzdáleností.
  - Zkrácení vzdáleností **od povrchové vody nesmí být menší než 4 metry** (u trvalých kultur včetně lesů, dřevin a okrasných stromů nad 100 cm pak menší než 6 metrů).
  - Detaily možností zkrácení vzdáleností jsou k dispozici na stránkách www.eagri.cz v sekci SRS a zde v levém menu odkaz Mechanizace a následně Minimalizace úletů.
- SPe3 věta se vztahuje i k **ochraně tzv. necílových organismů** – rostlin a členovců (tj. *zabránění situace, aby aplikací POR nebyly nevhodně zasaženy okolní pozemky či plochy*). **Dodržování těchto ochranných vzdáleností však není tak striktně vyžadováno jako u ochranných pásem kolem vodních toků a vyhláška č. 327/2012 Sb., umožňuje řadu výjimek, kdy se vzdálenost dodržovat v praxi nemusí:**
  - Při aplikaci přípravku je nutné **dodržet neošetřené pásmo od okraje pozemku** (dle textu věty SPe3 z etikety) **s výjimkou** pokud ošetřovaný pozemek sousedí:
    - s jinou zemědělskou půdou,
    - se stavbou,
    - s komunikací,
    - s pásem oddělujícím jej od silnice.
  - Povinnost ponechání neošetřeného pásma vzhledem k necílovým organismům dále neplatí pro **aplikace v trvalých kulturách, pokud jsou jejich poslední řady ošetřeny směrem dovnitř**.
  - **Ochranné vzdálenosti dále nemusí být dodrženy, jestliže ponechání neošetřené plochy může vzhledem k vlastnostem nebo okolnostem výskytu cílového škodlivého organismu vést k významnému zvýšení nákladů na ochranu rostlin na zbývajících částech pozemku** – platí zejména pro potřebu **zvýšení počtu následných ošetření přípravkem**.

Ochrana suchozemských obratlovců – SPe5, SPe6, SPe7

S uvedenými větami se přiděluje označení Nebezpečný nebo Zvlášť nebezpečný pro ptáky/savce. Vyhláška č. 327/2012 Sb. stanovuje:

- aplikace **přípravků k hubení hlodavců** (rodenticidy – jedním z používaných přípravků je např. Stutox) na pozemcích, které jsou součástí honitby – tato aplikace je **povinně hlášená 3 dny před aplikací** uživateli honitby a SRS,
- přípravky označené jako **nebezpečné či zvlášť nebezpečné pro suchozemské obratlovce**
  - nesmí být aplikovány v oborách, bažantnicích a farmových chovech zvěře (ani na ně nesmí dopadnout například působením větru),
  - lze aplikovat jen při dodržení opatření k ochraně obratlovců:
    - vypuzení zvěře z pozemku před aplikací,
    - zabránění vstupu zvěře při aplikaci (plašiče, ohradníky),
    - zabránění kontaktu zvěře s přípravkem vhodným způsobem aplikace,
    - neaplikováním přípravků na honebních pozemcích či jejich částech vyznačených uživatelem honitby v době, kdy se líhnou mláďata nebo se na nich nacházejí hnízda s vejci.

Ochrana včel – SPe8

S větou SPe8 se přiděluje označení Nebezpečný nebo Zvlášť nebezpečný pro včely (označení může rovněž být u starších přípravků jako „přípravek pro včely toxický“ nebo „přípravek pro včely škodlivý“). Vyhláška č. 327/2012 Sb. stanovuje:

- Takové přípravky nelze aplikovat, pokud nemá zemědělec **informace o umístění včelstev alespoň 5 km od hranice pozemku** a o hromadném letu včel. Za tímto účelem jsou **chovatelé včel povinni nahlásit místně příslušným obecním úřadům umístění včelstev**.
- Platí povinnost **aplikaci přípravku oznámit chovatelům a obecnímu úřadu 48 hodin před aplikací**.
- Přípravky **zvlášť nebezpečné pro včely** nesmí být aplikovány **na porosty navštěvované včelami a na stromy a keře v květu navštěvované včelami**.
- Přípravky **nebezpečné pro včely** je možné aplikovat na porost navštěvovaný včelami **pouze po ukončení denního letu včel** (nejpozději však do 23 hodiny).
- Přípravky lze použít **jen v takové vzdálenosti od porostů, stromů a keřů navštěvovaných včelami**, kdy lze (s ohledem na způsob aplikace, mechanizační prostředek a vítr) předpokládat, že **na tyto porosty tento přípravek nedopadne**.

Používání přípravků v ochranných pásmech vodních zdrojů

V ČR se v rámci ochrany vody v současné době vyskytují **2 skupiny ochranných pásem**:

- **Ochranná pásma vodních zdrojů**
  - Jsou zřizována na základě platného **vodního zákona (254/2001 Sb.)**. Zřizuje je **vodoprávní úřad** – obecní úřad obce s rozšířenou působností (zpravidla odbor životního prostředí při městském úřadu).

- Obecně se OPVZ dělí na **ochranná pásma podzemních či povrchových vod**.
- Dále se dělí na **OPVZ I. stupně a OPVZ II. stupně**.
- **Pásma hygienické ochrany**
  - Byla zřizována dle původního **zákona o vodách (138/1973 Sb.)** – zřizoval je vodohospodářský orgán ve spolupráci s orgány hygienické služby.
  - Mohou se dělit na 3 stupně:
    - PHO1,
    - PHO2 (může se dále dělit na vnitřní a vnější pásmo s označením PHO2a a PHO2b),
    - PHO3.
- Průběžně probíhá proces převymezení původních PHO na OPVZ, ale vzhledem ke zdlouhavým vodoprávním řízením, platí ve většině případů původní vymezení.

Platí následující pravidla:

Pásma ochrany vod	Zákaz/omezení použití POR
OPVZ I. stupně a PHO1	Zákaz použití jakýchkoli POR
OPVZ II. stupně, PHO2a a PHO2b	Nelze používat konkrétní přípravky označené na etiketě větou o nepoužitelnosti přípravku v OP II. stupně. <i>Přípravek je vyloučen z použití v OP II. stupně zdrojů podzemní <u>a/nebo</u> povrchové vody.</i> Podstatné zde je, zda je přípravek vyloučen pouze v OP zdrojů podzemní nebo naopak povrchové vody (nebo případně obojí) – kde bude záležet, jakého typu bude konkrétní ochranné pásmo – v případě pochybností je nutné se obrátit na příslušný vodoprávní úřad, který pásmo zřídil. Dále může být použití přípravku povoleno pouze pro určité plodiny, dávky nebo termín aplikace (např. Mustang Forte).
PHO3	Není omezení použití POR

Tabulka č. 2 – Pásma ochrany vod

Postup pracovníků SRS při kontrolách

Pro posouzení plnění požadavku bude SRS provádět kontroly výhradně u ochranných pásem, která jsou evidována v LPIS. Správnost zakreslení inspektor SRS ověří u příslušného vodoprávního úřadu. Pokud bude zjištěn nesoulad, informuje SRS Ministerstvo zemědělství za účelem aktualizace dat v LPIS a nemělo by se tak jednat o porušení požadavků CC (tj. i v situaci, kdy byl použit „zakázaný přípravek“ v OPVZ, které nebylo v LPIS evidováno). **Z pohledu zemědělce jsou tedy zdrojem podkladů OPVZ a PHO pouze informace v LPIS.**

Informace o existenci OPVZ lze také zjistit na stránkách Výzkumného vodohospodářského ústavu heis.vuv.cz nebo na místně příslušném vodoprávním úřadu. Ve vlastním zájmu doporučujeme zjistit si v případě, že hospodaříte v PHO/OPVZ obsah vodoprávního rozhodnutí, kterým bylo pásmo vyhlášeno, neboť z něj mohou vyplývat různá omezení hospodaření. Samotné vodoprávní rozhodnutí lze získat přímo na místně příslušném vodoprávním úřadě. V některých případech si lze prohlédnout vodoprávní rozhodnutí v informačním systému Voda České republiky na internetových stránkách <http://voda.gov.cz>.

V informačním systému Voda lze získat informace jak o vymezení ochranného pásma v mapě, tak zobrazit samotné rozhodnutí o jeho vyhlášení, pokud ovšem bylo do systému vloženo.⁷

2.3 Odborně způsobilá osoba

Nakládání s přípravky musí být zabezpečeno tzv. **odborně způsobilou osobou**. Od 1. 7. 2012 došlo k úpravě podmínek a požadavků vztahujících se k odborné způsobilosti, kdy je mimo jiné **povinnost odborné způsobilosti rozšířena i na osoby přímo zacházející s přípravky** (např. traktoristy). V rámci nových podmínek jsou zavedeny **3 stupně osvědčení odborné způsobilosti. U všech stupňů se osvědčení vydává s platností na 5 let.**

- **I. stupeň (TRAKTORISTÉ)**
  - musí absolvovat 12hodinový kurz ve vzdělávacích zařízeních pověřených ministerstvem,
  - pro prodloužení musí absolvovat doplňující 8hodinové školení,
  - neskládá písemný test.
- **II. stupeň (AGRONOMOVÉ)**
  - musí absolvovat základní 15hodinový kurz nebo splňovat podmínky vzdělání pro rostlinolékaře,⁸
  - úspěšně složit písemný test,
  - pro prodloužení musí
    - podat žádost (příhlášku) v době platnosti osvědčení přímo na rostlinolékařské správě nebo prostřednictvím vzdělávacího zařízení,
    - absolvovat doplňující 8hodinové školení.
- **III. stupeň (DISTRIBUTOŘI, ŠKOLITELÉ)**
  - musí absolvovat písemný a ústní test nebo splňovat podmínky vzdělání pro rostlinolékaře,
  - pro prodloužení musí
    - podat žádost o prodloužení před skončením platnosti osvědčení na rostlinolékařskou správu nebo prostřednictvím vzdělávacího zařízení,
    - absolvovat doplňující 8hodinové školení,
    - úspěšně vykonat zkoušku, která se provádí formou písemného testu.

Do 31. prosince 2012 lze získávat osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky podle původních pravidel před novelou zákona (tj. na základě písemného testu a přezkoušení SRS – neplatí při vysokoškolském vzdělání v oboru rostlinolékař či ochrana rostlin). Po 1. 1. 2013 se situace změní takto:

- Osobám, které budou k 1. 1. 2013 držiteli doposud platného osvědčení o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky na základě vykonané zkoušky zajišťované SRS, vydá SRS na základě jejich žádosti osvědčení 2. nebo 3. stupně.
- Traktoristé a další obsluha aplikační mechanizace POR, kteří žádné osvědčení nemají, budou nově muset absolvovat 12hodinový kurs.

⁷ Obrázkový návod jak najít vodoprávní rozhodnutí v systému HEIS je v materiálu Zákazy a omezení hnojení.

⁸ § 82 odst. 2 nebo 5 zákona č. 326/2004 Sb.

2.4 Mechanizační prostředky

Aplikace POR je povolena pouze **funkčními a způsobilými mechanizačními prostředky**. O funkční způsobilosti vystavuje SRS **doklad (osvědčení)** a mechanizační prostředek musí být zároveň opatřen **kontrolní nálepkou**. Povinnost kontrolního testování (na funkční způsobilost) je **do 5 let od uvedení mechanizačního prostředku do provozu** a následně vždy **do 5 let od předchozího kontrolního testování**.

2.5 Použití POR ve skladech – hubení škodlivých organismů

V případě skladování rostlinných produktů platí povinnost vést **evidenci výskytu škodlivých organismů** v rozsahu:

- datum zjištění výskytu,
- škodlivý organismus,
- označení skladu/buňky,
- poznámka.

Dále pak platí povinnost **vést evidenci hubení těchto škodlivých organismů**:

- název použitého přípravku (či jiného biocidu),
- doba použití,
- aplikační dávka.

Tato evidence se uchovává minimálně **3 roky**.

2.6 Skladování přípravků

Přípravky na ochranu rostlin lze skladovat vždy pouze:

- **v originálních obalech**, podle **druhů** jednotlivých přípravků, odděleně od přípravků určených k likvidaci a odděleně od látek, které mohou změnit vlastnosti přípravku,
- uskladněné **dle druhů** (v originálním obalu), **odděleně od jiných výrobků** a od **přípravků určených k likvidaci**,
- uskladněné **odděleně od látek, které mohou změnit vlastnosti přípravků** (barvy, laky, rozpouštědla, oleje, ropné výrobky...),
- uskladněné **odděleně od přípravků s prošlou dobou použitelnosti**.
- Vyžadováno je průběžné **vedení skladové evidence** o příjmu a výdeji přípravků.
- **Na požádání** je povinnost **informovat SRS o umístění skladů POR**.

Příruční sklady

V případě skladování přípravků **maximálně do množství 1000 kg** lze mít zřízen tzv. **příruční sklad**, pro který platí podmínky:

- **podlaha** nepropustná pro kapaliny, odolná proti chemickým účinkům přípravků,
- podlaha se **zvýšeným soklem včetně prahu** (což činí náhradu za havarijní jímku),
- samostatné **větrání, nastavení a měření** teploty,
- uložení přípravků **odděleně dle druhu**, odděleně **od prázdných obalů**, ochranných prostředků a oděvů.

Podmínky pro standardní „nepříruční“ sklady POR

V případě skladování přípravků v množství nad 1000 kg je potřeba:

- **zamezit samovolnému pronikání látek** do okolního terénu a následně do povrchových a podzemních vod
- použít **nepropustných povrchů** (či dalších konstrukcí, které přicházejí do styku se skladovanými přípravky),
- zamezit úniku POR vytečením, přetečením či splachem (kanalizace či jiná úprava),
- oddělit kanalizaci **pro srážkové, splaškové a odpadní vody s POR**,
- **mít podlahu** nepropustnou pro kapaliny, omyvatelnou, vyspárovanou do havarijní jímky, která má
  - odolný povrch proti chemickým účinkům přípravků, bez přítoku srážkové a podzemní vody,
  - kapacitu minimálně **10 % celkového objemu skladu**, ale zároveň **minimálně v obsahu největšího skladovaného obalu/nádoby**,
- zajistit členění na úsek:
  - **příjmu a výdeje** = zastřešená manipulační plocha s rampou a záchytným havarijním prostorem,
  - **úsek skladování** (odděleně dle druhů, prázdných obalů) – samostatně větratelný, možnost nastavování a měření teploty,
  - **úsek pomocných a hygienických prostor** – umývárna, šatna, WC (opět větrání a nastavování teploty).
- nejméně 1krát za 6 měsíců **kontrolovat sklady** pro zjištění možného úniku přípravků,
- pokud je to relevantní, tak nejméně jedenkrát za 5 let **zkoušet těsnost nádrží či potrubí**, kde je s POR nakládáno,
- vybudovat **kontrolní systém** pro zjišťování úniků přípravků.

3. Ostatní legislativa

Protože POR spadají mezi závadné látky (je-li s nimi nakládáno ve větším rozsahu nebo nakládání s nimi ohrožuje vody), dotýká se problematiky použití a skladování POR i zákon o ekologické újmě⁹ a zákon o vodách¹⁰. Oba tyto zákony jsou podrobně rozebrány v materiálu **Závadné látky**.

Z hlediska ochrany přírody pak legislativu doplňuje zákon o ochraně přírody a krajiny¹¹ a zákon o ochraně zemědělského půdního fondu¹².

---

⁹ Zákon č. 167/2008 Sb.

¹⁰ Zákon č. 254/2001 Sb.

¹¹ Zákon č. 114/1992 Sb.

¹² Zákon č. 334/1992 Sb.

V obecné rovině ochrany druhů rostlin a živočichů není používání POR zakázáno. Zemědělec by měl postupovat tak, aby nedocházelo k nadměrnému úhynu rostlin/živočichů či ničení ekosystému. V krajním případě může orgán ochrany přírody (mimo zvláště chráněná území se jedná o obce s rozšířenou působností a újezdní úřady ve vojenských újezdech) uložit zákaz nebo omezení použití POR.

Podle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu platí obecná ochrana, kdy hospodaření nesmí znečišťovat půdu a zdroje pitné vody, nepoškozovat okolní pozemky a vlastnosti půdy. Kvůli kontrole uvedeného je povinnost umožnit vstup na pozemky orgánům ochrany zemědělského půdního fondu (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, pověřené obecní úřady, správy národních parků a případně újezdní úřady ve vojenských újezdech). Zmíněné orgány mohou uložit nápravná opatření či případně zakázat kontaminovaný pozemek používat k výrobě potravin.

4. Možnosti využití Portálu farmáře

4.1 LPIS

V LPIS lze využít **tisk č. 2** (sloupec „Vzdálenost od vody“) pro zjištění vzdálenosti od povrchové vody – jedná se o napočítání nejbližšího místa PB od vodního útvaru.

Vzdálenost od vody lze v LPIS orientačně zjistit v mapě (zapnutím vrstvy Vodní útvary) a na detailu PB (záložka „Podrobné“).

V LPIS lze pro účely odpočtu výměry, na kterou nebyl POR aplikován, zadat k parcele (pojmenovaný půdní blok) tzv. **odpočitatelné plochy**. Použití odpočitatelných ploch při zadávání aplikace v EPH je manuální (já rozhoduji, kdy odečtu podle aplikace POR, kterou zadávám, odpočet se tedy neděje automaticky).

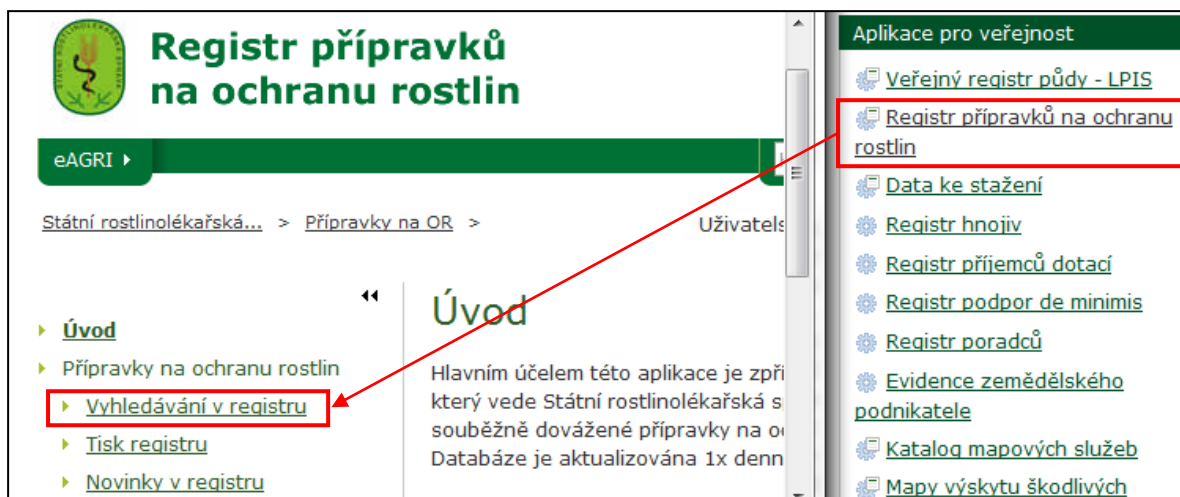
V LPIS lze využít **tisk č. 16** pro zjištění pozemků ležících v OPVZ/PHO. Rovněž lze vrstvu OPVZ/PHO zobrazit v mapě.

Tisk obsahuje výpis všech aktuálních účinných půdních bloků zemědělce a rozřazení případné výměry pozemků do kategorií OPVZ I. a II. stupně, PHO2a, PHO2b a PHO3. Pokud nejsou v LPIS dostatečné informace k určení příslušného stupně OP, může být v tisku uveden též „nerozlišený stupeň“ – v takovém případě doporučujeme se obrátit s dotazem na vodoprávní úřad kvůli určení platnosti příslušného stupně ochranného pásma.

4.2 Registr POR na Portálu farmáře

Registr je **aktualizován SRS každý den**, tj. může v konkrétních případech obsahovat nově přeregistrované údaje, které se mohou lišit od údajů na etiketě příslušného přípravku. V případě rozdílu dat jsou **závazné údaje z etikety** (pokud je daný přípravek stále povolen k používání), kterou je ovšem nutné si uschovat pro účely případné kontroly.

Ke vstupu do registru lze použít odkaz v části [Aplikace pro veřejnost – Registr POR](#) → otevře se nové okno a zde se v levém menu zvolí [Vyhledávání v registru](#).

Obrázek č. 1 – Vstup do registru POR

Je možné použít rovněž **příručku s bližšími pokyny pro práci s registrem**. Lze také využít odkaz pro **zjištění novinek v registru** (je přednastaveno vždy na poslední 2 měsíce, což lze upravit) – odkaz [Novinky v registru](#).

Vyhledávání přípravku

Vyhledávání může probíhat v zásadě **2 základními postupy**:

- Zadat a **vyhledat** ve vyhledávacím formuláři **konkrétní přípravek**.
- **Vyhledávat skupiny přípravků** podle různých kritérií (tj. se společnými vlastnostmi), jako příklad lze uvést:
  - dle škodlivých organismů,
  - dle konkrétní plodiny použití,
  - souběžné dovozy,
  - přípravky povolené v systému ekologického zemědělství,
  - podle společných povolení či naopak omezení (např. přípravky vyloučené/povolené v OPVZ, přípravky obsahující omezení SPe3 apod.).

Jednotlivá výběrová **kritéria lze kombinovat**, je možné použít výběr z **předdefinovaných filtrů** či případně vybírat ze **všech hodnocených údajů** – lze vyhledávat POR obsahující či naopak neobsahující jakoukoli limitní větu či označení.

Vyhledávání v registru přípravků

Zadejte kritéria dotazu pro registrované přípravky na ochranu rostlin (POR), další prostředky na ochranu rostlin a souběžné přípravky. Vyhledávací kritéria jsou nepovinná. Pro výpis všech registrovaných přípravků stiskněte tlačítko vyhledat.

Obchodní název přípravku:	<input type="text"/>	Do příslušných kolonek lze zapsat konkrétní přípravek, případně kritéria pro více přípravků.
Registrační číslo:	<input type="text"/>	
Držitel rozhodnutí:	<input type="text"/>	
Škodlivý organismus, jiný účel použití:	<input type="text"/>	Pro možnost výběru z předdefinovaných filtrů nebo případně všech hodnocených údajů slouží tyto kolonky.
Plodina, oblast použití:	<input type="text"/>	
Výběr dle omezení pro použití:	☒ Nepoužito ☐ Výběr z předdefinovaných filtrů ☐ Výběr ze všech hodnocených údajů	Ve formuláři lze zobrazit další výběrová kritéria.
Aktuální stav rozhodnutí:	<input type="text" value="--vše--"/>	
Moření osiva:	<input type="text" value="--vše--"/>	
Biologická funkce:	<input type="text" value="--vše--"/>	Přípravky se zobrazí pomocí tlačítka Vyhledat.
Název účinné látky:	<input type="text"/>	
Více vyhledávacích kritérií	<input type="button" value="Vyhledat"/> <input type="button" value="Vyčistit formulář"/>	

Obrázek č. 2 – Možnosti vyhledávání v registru POR

Detail registrace přípravku

Po vyhledání přípravku (jednoho či skupiny přípravků) lze kliknutím na jeho název zobrazit **detail registrace**, kde jsou na jednotlivých záložkách k dispozici **základní údaje o použití přípravku**. Pro jednotlivé záložky je vhodné zmínit:

- **Základní údaje**
  - platnost rozhodnutí o registraci
  - období použitelnosti přípravku
- **Hodnocené údaje**
  - omezení z titulu použití v OPVZ
  - limitní R a S věty (zejména dříve uvedené věty SPe2 a SPe3)
- **Použití**
  - ochranná lhůta (zejména před sklizní ošetřované plodiny)
  - plodina
  - škodlivý organismus či jiný účel
  - dávkování (případně povolená kombinace s jiným přípravkem)
  - aplikační poznámka (počet použití na plodinu, termín aplikace apod.)
- **Další informace** – může obsahovat etiketu přípravku či další doplňující informace k použití přípravku

Mustang Forte (4712-0)				[Nové hledání]	[Zpět na seznam]
Základní údaje	Hodnocené údaje	Použití	Dodatečné informace		
OL ↓	LA ⇄	Moření ⇄	Plodina ⇄	Indikace dle rozhodnutí ⇄	Dávkování
Ne	Ne	Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, kokoška pastuší tobolka, penízek rolní, ptačinec žabinec, výdrol řepky	0,7 l/ha 200-300 l vody /ha
Ne	Ne	Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	violka rolní, pcháč oset	1,0 l/ha 200-300 l vody /ha
Ne	Ne	Ne	ječmen jarní, pšenice jarní, oves setý	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, opletka obecná, penízek rolní, ptačinec	0,6 l/ha 200-300 l vody /ha

Obrázek č. 3 – Detail přípravku v registru POR

4.3 Registr POR v EPH

Ve spuštěné **Evidenci přípravků a hnojiv** je možné využít odkaz na vstup do registru POR (v levém menu odkaz Číselníky – Nový registr POR). Informace o registrovaném přípravku lze nalézt také u názvu konkrétního POR pomocí ikonky **otazníčku** :

- v záhlaví **skladové karty** příslušného přípravku,
- ve **formuláři aplikace POR** (spotřeba přípravku u parcely či areálu).

Po stisknutí otazníku se otevře nové okno, kde detail registrace POR se zobrazí pomocí zelené šipky .

Ne širovo zadní ječ...		Obchodní název přípravku: Mustang Forte Datum použitelnosti přípravku: 12.02.2015																																																				
Ne u lipky		Registrované přípravky																																																				
Ano za jeňou	Ano za lhoteckou c...	Registrační číslo	Držitel rozhodnutí	První účinky rozhodnutí ode dne	Používání povoleno max. do	Název účinné látky	Použití v IP	Ochranná pásma vod	Biologická funkce																																													
HNOJIVA	Hnojivo	4712-0	Dow AgroSciences s.r.o.	24.02.2011	12.02.2015	2,4-D, Florasulam, Aminopyralid	Sadů: Povoleno Vinic: Povoleno Zeleniny: Povoleno	Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů povrchových	Herbicid																																													
PŘÍPRAVKY NA OCHRANU ROŚLIN		<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">Hodnocené údaje</th> <th colspan="3">Použití</th> </tr> <tr> <th>Hodnocený údaj</th> <th>Zkratka</th> <th>Význam údaje</th> <th>Poznámka, upřesnění</th> <th>Ochranná lhůta</th> <th>LA</th> <th>Plodina, oblast použití</th> <th>Škodlivý organismus, jiný účel použití</th> <th>Dávkování</th> <th>Aplikační poznámky</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Biologická funkce</td> <td>H</td> <td>Herbicid</td> <td></td> <td></td> <td>Ne</td> <td>pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé</td> <td>heřmánkovec přímošský, svízel přítula, kokoška pastuší tobolka, penízek rolní, ptačinec žabinec, výdrol řepky</td> <td>0,7 l/ha 200-300 l vody /ha</td> <td>1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x</td> </tr> <tr> <td>Ochranná pásma vod</td> <td>-</td> <td>Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod pro ...</td> <td>Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod (aplikace na jaře).</td> <td></td> <td>Ne</td> <td>pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé</td> <td>violka rolní, pcháč oset</td> <td>1,0 l/ha 200-300 l vody /ha</td> <td>1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x</td> </tr> <tr> <td>Ochranná pásma vod</td> <td>OP II.st.</td> <td>Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů...</td> <td>Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a povrchové vody</td> <td></td> <td></td> <td>ječmen jarní,</td> <td>heřmánkovec přímošský, svízel přítula, opletka obecná, penízek rolní, ptačinec</td> <td>0,6 l/ha 200-300 l vody /ha</td> <td>1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x</td> </tr> </tbody> </table>								Hodnocené údaje		Použití			Hodnocený údaj	Zkratka	Význam údaje	Poznámka, upřesnění	Ochranná lhůta	LA	Plodina, oblast použití	Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování	Aplikační poznámky	Biologická funkce	H	Herbicid			Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, kokoška pastuší tobolka, penízek rolní, ptačinec žabinec, výdrol řepky	0,7 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x	Ochranná pásma vod	-	Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod pro ...	Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod (aplikace na jaře).		Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	violka rolní, pcháč oset	1,0 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x	Ochranná pásma vod	OP II.st.	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů...	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a povrchové vody			ječmen jarní,	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, opletka obecná, penízek rolní, ptačinec	0,6 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x
Hodnocené údaje		Použití																																																				
Hodnocený údaj	Zkratka	Význam údaje	Poznámka, upřesnění	Ochranná lhůta	LA	Plodina, oblast použití	Škodlivý organismus, jiný účel použití	Dávkování	Aplikační poznámky																																													
Biologická funkce	H	Herbicid			Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, kokoška pastuší tobolka, penízek rolní, ptačinec žabinec, výdrol řepky	0,7 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x																																													
Ochranná pásma vod	-	Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod pro ...	Přípravek není vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemních a povrchových vod (aplikace na jaře).		Ne	pšenice ozimá, ječmen ozimý, tritikale ozimé, žito ozimé	violka rolní, pcháč oset	1,0 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x																																													
Ochranná pásma vod	OP II.st.	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů...	Přípravek je vyloučen z použití v ochranném pásmu II. stupně zdrojů podzemní a povrchové vody			ječmen jarní,	heřmánkovec přímošský, svízel přítula, opletka obecná, penízek rolní, ptačinec	0,6 l/ha 200-300 l vody /ha	1) od: 23 BBCH, do: 32 BBCH3) postemergentně, na jaře, max. 1x																																													

Obrázek č. 4 – Detail přípravku v EPH